

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Tussen zelfcensuur en boycotambities: omgaan met Chinese universiteiten

Dijkstra, H.

Citation

Dijkstra, H. (2020). Tussen zelfcensuur en boycotambities: omgaan met Chinese universiteiten. *Bestuurskundige Berichten*, 35(1), 10. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212577>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212577>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Tussen zelfcensuur en boycotambities: omgaan met Chinese universiteiten

Haije studeerde een half jaar aan Tsinghua University in Beijing en ontdekte dat de nieuwsvoorziening en academische vrijheden aldaar net wat anders zijn dan in het vertrouwde Leiden.

In oktober stond er in weekblad Mare een ingestuurde brief, waarvan de schrijver van mening was dat Universiteit Leiden alle academische banden met China zou moeten verbreken. Het optreden van China in relatie tot Hong Kong en de behandeling van de Oeigoeren zou hiervoor de reden zijn. Universiteit Leiden heeft er verder niet op gereageerd en ik vermoed dat ook de Chinese autoriteiten niet erg geschrokken zijn van deze oproep. Nieuws over spanningen in de 'Special Administrative Region' Hong Kong lijkt in Nederland wel doorgedrongen te zijn. Eerder dit semester kreeg ik een appje van mijn Pake (voor de non-Friezen: opa). Hij had op het journaal maar beangstigende verhalen over studenten in China gehoord. Dat er bijna 2.000 kilometer tussen Hong Kong en Beijing zit – van Nederland tot Wit-Rusland – kon de zorgen gelukkig wegnemen. De afstand tussen beide steden is niet alleen fysiek groot: ook de gebeurtenissen lijken niet echt door te dringen op Tsinghua University.

Haije Dijkstra

Zo nu en dan is er wel een herinnering dat deze universiteit nog steeds staat in het land staat met het hoogste aantal journalisten achter tralies. Eerder dit jaar kwam naar buiten dat rechtenprofessor Xu Zhangrun op non-actief was gesteld, nadat hij een serie kritische artikelen had geschreven over de Communistische Partij. In 2018 werd het visum van een Duitse journalistiekstudent niet verlengd, nadat hij een film over mensenrechtenadvocaten in China had gemaakt. De communistische partij en de universiteit lopen naadloos in elkaar over.

De beste manier om een beeld te krijgen van China's visie op de wereld is de China Daily. Deze staatskrant is dagelijks te verkrijgen in de faculteiten en geeft een goed beeld van de Chinese visie op een aantal kwesties. Dit semester voerden twee onderwerpen de boventoon: mensenrechtenschendingen in Xinjiang de toename van Chinese invloed in Hong Kong. De afgelopen jaren is er door de Chinese media altijd ontkenning dat er kampen zouden zijn in Xinjiang. Tegenwoordig

worden deze structuren aangeduid als educatiecentra, die volgens China Daily voldoen aan alle internationale standaarden. Volgens de krant zijn de locaties zijn bedoeld voor mensen die betrokken zijn geweest bij terroristische en extremistische daden scholing te bieden. In de centra hebben de trainees vrijheid van godsdienst, taal en andere persoonlijke vrijheden. China Daily bekritiseert daarnaast vooral de Amerikaanse positie in het debat: is het niet hypocriet dan China geen steun ontvangt voor terrorismebestrijding van het land dat jarenlang een 'war on terror' heeft gevoerd en verdachten onder inhumane omstandigheden heeft behandeld? Het vingerwijzen naar Amerika komt ook veelvuldig in artikelen over Hong Kong voor. China zal de situatie in Hong Kong vooral als waarschuwing toepassen: dit is wat er gebeurt wanneer je demonstraties toestaat. In de media worden dan ook vooral de wandaden van demonstranten uitgelicht.

Echte censuur merk je niet in het dagelijks leven op de Chinese universiteit: het is vooral zelfcensuur wat door buitenlandse studenten veelvuldig toegepast wordt. Aan de andere kant is men hier niet bang om vragen te stellen over gevoelige kwesties. De toenemende spanningen in Hong Kong, de situatie van Oeigoeren in West-China en de implementatie van het sociale puntensysteem zijn allemaal aan bod gekomen in colleges. Samenwerking tussen Nederlandse en Chinese universiteiten moet en hoeft dus niet te betekenen dat we bepaalde thema's niet aan moeten snijden. Het zijn nu juist de Westerse studenten die een tegengesteld kunnen bieden aan vooringenomen informatie. Daarmee zal het plan van de student in de Mare om alle academische contacten te verbreken niet voor verandering zorgen: echte verandering bereik je beter van binnenuit dan van buitenaf.